

اسلام د سياست واره كېشنه

فرسمان ايتوله اساس يغاوتام ددالم فېرنتاهن اسلام

فرسمان يغ دجالنکن ددالم فېرنتاهن صحابه يغاوتام، ابوبکر دان عمر، اداله فرسمان يغ تېدق اد تولوه بندېغن يغ مننهو فکن بهوا تېدق اد کلبېهن سسورغ دغن سسورغ، فمرنته دغن رعية جلانا، يغ معنای فرېحال کعاديلن مشارکه. دفتور طه حسين ددالم مقاله ايوج تله مفکمبرکن بگيمان تگکوغن سسورغ فمرنته کفد دېرين، تېدق بوله ملېهکن قوم کلوارکان اتو سافق سوداران کران فغاروهن دالم فمرنتاهن ايت. فهمکنله اجارن ۲ يغ دکمبرکن اوله تواريخ اسلام اين سفای ماکين سهارې کسهارې دافه دنيا مانصافي بهوا کعاديلن سچارا اسلام ايتوله يگاکن مليفتوني کعاديلن مشارکه يغ سېرن - تېدق هان دغن فرچکافن جوا تنافي دغن عملي.

اورغرامې دان کمدين وفاتله بگندا دغن تېدق عمليکي سسوات بندا فون دان مشکوغ حق سسياف جوا فون.

دغن کنراغن يغمکين مک ترغله بهوا فرجلانن رسول الله (ص) ايت ترديري داتس کعاديلن داننارا سکلين مانسي ددالم سموا فرکارا يغبولاکو داننارا مريک سسام مريک سنديري، اي تله منجالنکن کعاديلن اتس فرکارا ۲ يغ معنای اورغرامې دغن دېرين سنديري: داننارا اورغرامې دغن کلوارکان سنديري کدوا ۲ خليفه رسول الله، ابوبکر دان عمر تله برسفکوه ۲ مفیکوه ججق رسول الله سهفکک ابوبکر مبراتي دېرين دغن تگکوغن يغ ساعه برة. دالماس ابوبکر منجادي خليفه يغ مهاول حق دان مصلحه رعية جلالت مک دالماس ايت جوکک اي براوسها باکي مندافه سارا هيدوفن برسام ۲ دغن کلوارکان.

قد سوات هاري کلبهاتن خليفه المسلمين ابوبکر الصديق مغهکه بارغ ۲ فرنيگانن هندق دجوالن دفاسر سبگيمان عادتن سبلوم اي منجواة جواتن خليفه المسلمين، سبگيمان کادان اورغ ۲ يغبواد دسکلبيلغن ملاکوکن فکرجان يغ سدکين ايت. تنافي اورغرامې تله تراس بلس کسېهن کفدان تتکل اي مغرجاکن فکرجان يغ برة ايت دان دغن کران ايت اي تله دتفکن مريما هابوان يغ منوتف سارا هيدوفن برسام ۲

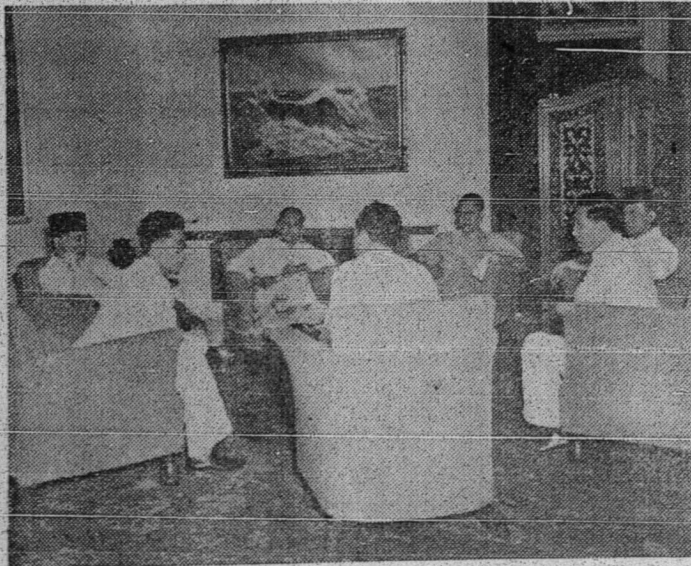
ککر اسن الفاروق تيدق کجهم

اورغ ۲ يغهله مباح تواريخ فرجلانن رسول الله (ص) تله مغهتوهي بهوا بگندا تاؤرنه ملېهکن دېرين داننارا صحابه ۲، اي هان تله دلېهکن اوله الله دغن کلبېهن يغ تېغکي يايت دغن وحې يغلانورنکن کفدان رسول الله (ص) تله فرنه برمشواره منتافيکران دان فرتېمباغن صحابه ۲، فرنه برفرغ برسام ۲ مريک دان تېهکل تنغ برسام ۲ مريک دالماس امان دان دامې برسام ۲ مريکيت جوکک بگندا ميمينا مسجد دان مغلکي فارية سرت مياپي فد کتيم مريک مياپي يايت تتکل مريک منجادېکن ياپي ايت سباکي منولغ کفد کفاهېن مغلکي دان ميمينا تتکل بگندا مغهکه تانه دان باتو برسام ۲ مريک مک بگندا مندغ دېرين سسورغ سطرغ دغن صحابه ۲ هان سان الله تله مغرنيان کفدان دغن کلبېهن وحې دان مرتبه نبي. دغن کران ايت اي تېدق ملېهکن دېرين دغن مملفاوي درفد کلبېهن يغهله دکرنياکن کفدان ايت.

تواريخ دان حديث ۲ رسول الله تله منجالسکن بهوا تتکل اي گريغ دالماس اخر حياتن اي تله برتان برکنان سديکيه امس يفتولتق دالم سيمفانن يغ منجادي حق ملک اورغ اسلام دان ستله دباوا کېدافن بگندا، مک دفولغکن کفد تمغه سيمفانن

اهل ۲ نواربخ تله منصفتن سیدنا عمر دغن ککراسن
 یغ تر لمفاو۔ یغدمکن این اداله ملمفاوی باتس ۲ درفد
 یغبنر۔ مریک یغ مباح تواریخ دغن سقسام دغن مودهن
 اکن دافه مبداکن اف یغمله دنمه اوله فتاریخ ۲
 ایت درفداف یغسبنرن یغ سسواي دغن روايه هیدوف
 سیدنا عمر ابن الخطاب دان طبیعه ۲ درفد کجادی ۲
 یغبرلاکو۔

ای سبنرن مخفویای چارا فمرنتاهن یغ کرس کفد
 رعیه جلات دغن سنیگی ۲ فریغکه ککراسن تنافی
 یغدمکن ایت سمات ۲ کران مندیریکن فرنته الله یغ
 مستی دکرجاکن۔ بوکن کفد اورغرامی سهاج ککراسن
 ایت دلاکوکن تنافی جوک کفد دیرین سدیری۔
 تیدق فرنه ترکنل ددالم نواربخ مانسی سسورغ یغوله
 دبدیغکن دغن عمر ابن الخطاب مخفویای هاتی یغ
 سنتیاس هیدوف دان یغ ساعه برجرمه درفد ترکلینجیر
 ولوفون ددالم دوسا یغ کجیل ۲۔ ای سنتیاس تاکووه
 دیرین مغرجاکن سسوات یغ تیدق مستحق راسان
 دتاکوکن دان منجلا دیرین درفد سسوات یغ تیدق
 اد چاچه چلان۔ اورغرامی ماسیه مغتهوی فردیرین
 عمر ابن الخطاب ددالماس اورغ اسلام منمفوه زمان

فرسیدنه سوکرنو سدیکیه ماس یغلاو افیل برلاکو
 فرسلیسین ۲ دالم داسر ۲ جماعه منتری محمدناصر تله بروند یغ
 دان برچاکف ۲ دغن لاین ۲ منتری ددالم جماعه منتری ایت۔
 کمبر توان محمد ناصر سدغ برچاکف ۲ منکل فرسیدنه سوکرنو
 سدغ هندغر دغن چرمتن - کمبر ایه فی بی۔

دغن اهل رومهن درفد واغ بیت المال۔

لته جاوه لاکي خلیفه المسلمین ابوبکر تله منوره
 جحق رسول الله (ص) یایت تنکل ای تاکووه جاغن ۲
 کللق ای منیغکل دنیا دالماس هرت اورغ ۲ اسلام اد
 ددالم سیمفانن دان اوله یغدمکن ای تله بروصیه
 کفد قوم کلوارکان سفای حقن یغ سدیکیه یغ ماسیه
 برباقي کفدان دفولغکن کفد سیمفانن عمر ابن الخطاب۔
 افیل هرت ۲ ایت سحقی کتاغن عمر ابن الخطاب
 مک عمر ابن الخطاب مناغیس یغ منجادیکن ای برعزم
 تلموا منریمان تنافی کمدرین عمر ابن الخطاب تله
 مغوبه عزمین ایت اولهکران ای رضا منغکوغ سوسه
 فایه سیکیمان صحابتن (ابوبکر) برسوسه فایه
 مغیرا تیف ۲ فرکارا دغن جرمة۔ ای تیدق کمر
 مبیارکن صحابتن ایت مغادف توهنن یغ سده تننو
 اکن دتان اتس حق ۲ اورغرامی یغد سیمفن اولیهن
 ولوفون بندا ایت ساعه سدیکین۔ ای تیدق جوک
 کمر صحابتن ابوبکر منجواب فرتیاں توهنن دغن
 برکات: « بهوا کلوارک همب تله مولغکن حق ایت
 تنافی عدر تله اغکن منریمان. »

دمکینله چاران رسول الله دان خلیفه ابوبکر
 برجرمه منجالنکن کعادیلن سهکک کدوا ۲
 یغملیا ایت تله منصفتن دیری مریک
 بر دوسا دالم سسوات فرکارا یغ کجیل یغ
 تیدق مخفویای دوسا۔ مریکیت برسوسه فایه
 مغیرا دغن هالوس سسوات فرکارا یغ راسان
 تیدق اکن ترلیتس دسیسی ولی ۲ یغ تقوی
 دان سوچی نرسیه دان مریک یغبر صفة دمکن
 ایت تیدقله سد مکن ایت سوسه فایه مغیرا
 سکیران اوسیا فرنتاهن ابوبکر الصدیق ایت
 فدجغ نسجای کیت اکن دافه ملیهه فرکارا ۲
 یغ منجوبیکن۔ مالغن ماس فمرنتاهن هان
 تیک تاهون دان براف بولن جوا۔

تنافی ماس فمرنتاهن عمر ابن الخطاب
 تله ملیهه سفوله تاهون دان کران ایتوله
 ای تله دافه منجوقکن کفد کیت فرکارا ۲
 یغ کجیل یغ همفیر ۲ اورغرامی تیدق
 فرچای۔ سبهاکین اورغ برفنداقتن بهوا

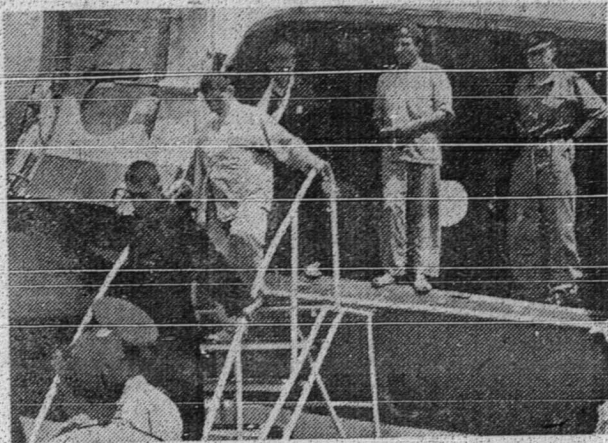
تيدقله بوله دتوده بهوا اميرالمؤمنين عمر تيدق
مفويأي ساتو داسر سياسته يبع بيچق، يبع سبڤون
اد دان تله فون دترغکن دغن کتان: «شده في غير
عنف، ولين في غير ضعف»، مقصودن: ککراسن تنافي
تيدق کجج دان لمهلمبوه تنافي بوکنن قول برمعي
هيدلخ قوانکواس.

فد سوات هاري فرنه کججدين تنکل اي سدغ
مبهاکي ۲ کن هرت فمبرين کفد اورغرامي مک اورغ
اسلام تله دانغ برسق ۲ دغن باقن مغرومونين.
ددالماس ايت تيسا ۲ کليهاان اولهن سعد بن ابی وقاص،
صحابه رسول الله يبع تيدق اسبع لاکي مفويأي کليهن ۲
يبع چمرلخ ددالم فرجواغن اسلام تراوتمان ددالم
فرجواغن مانون منعلوق فرسي، تله دانغ برهيمقيه ۲
دچله ۲ اورغرامي سههک دافه ملفسکن ديري دان
مغميل تمفه يبع همفبر سکالي دهافن عمر. کرفکري
صحابه ايت دفرهاتي اوله عمر الفاروق لالو اي
مغميل چمتين دان مچوه سعد بن وقاص لالو برکات:
«نمفقن کامو تيدق مناروه کرون کفد ککواسان الله
دبومي اوله ايت راسان اکو کمر مغاجر کامو بهوا
ککواسان الله ايت تيدق اکن مناروه کرون دان کنتر
کفدامو.»

دمکينله ايتوله چرمتن عمر ابن الخطاب منجانکن
کعاديان ميام راناکن رعية جلات، ميام راناکن ديرين
دان قوم قرابتن دغن اورغرامي. اين تيدق ماسوق
فرجلانن هيدون يفترتشو يفتدجالنکن هاري ۲ يبع
راسان لمه ساي هندق منورنکنن دسين ساتو فرسانو.

(برسمبوغ)

«دان سسگوهن کامي تله سدياکن نراک جهنم
انتوق ببراف بايق درفد جن دان مانسي يبع مفويأي
هاتي تنافي تيدق ميکړکنن؛ دان مفويأي مات تيدق
ماهو مليه دغن؛ دان مفويأي تليفا تيدق ماهو مندغر
دغن؛ مريکيت اداله سهرت بنانغ بوکن لبه سه
لاکي درفدان؛ مريکيت اداله اورغ ۲ يبع لالي» -
القرآن سورة الاعراف آية 179.

عسکر ۲ ترکي يغبرجواغ دکوريا يفتله ترچدرا تله
دباوا باليک کنگرين دغن کفلتر يبع تنکل سيغکه دسين.
درفد 900 اورغ عسکر ترکي اين 700 اورغ
تله ترچدرا دان بناس.

کفابون يبع ساغه ساکيه يفتړکل دغن «عام الرمادة».
اي برسام ۲ دغن رعية جلات منغکوغ زمان کفابون
يبع ذهيه ايت ولوفون اي اد کمفوان بوله برسنگ لينغ.
اي تله ترقسا قد ماس ايت مندريتا سباکي مندريتان
سئورغ رعية يبع فاف کران مندريتا کفاهيتن هيدون.
ککراسن حکومن عمر ابن الخطاب ايت لبه
لاکي تنکل اي منجانکنن کاس قوم قرابتن.
لازمين افيل اي منکه اورغرامي مغرجاکن سوات
فرکارا دان منرغکن کفد مريک اکن حکومن ۲ يبع
کرس يفاکن دکناکن کفد سسيف يبع ملامکرن مک
اي قروس مغمفولکن سکدين قوم قرابتن دان برکات
کفد مريک: «اکو تله منکه اورغ ۲ مسلمن درفد
مهرجاکن فرکارا ايت دان اين - دان تله اکو ترغکن
کفد مريکيت حکومن ۲ يفرس يفاکن دکناکن
کفد سسيف يبع ملامکرن اوله يخدمکين رهاتي ۲،
اورغرامي سدغ برنومفو مندغ کفد سوا کرفکري
کامو، کران کامو قوم قرابتکو. برجاک ۲ له ديري!
سباک ۲ سهاج اکو مغههوي ساه سئورغ درفد کامو
ملغکر فرته اين نسجاي اکن اکو کنداکن حکومن
يبع کرس باکيمو.»

فنديقن ولو بکيمانفون ککراسن يفتله دجالنکن
اوله خليفه المسلمین عمر ابن الخطاب کفد ديرين
دان قوم قرابتن کفد رعية جلات اسلام يبع رامي مک